

දිය තරිප්පු තාක්ෂණය පිළිබඳව විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ආර්.එම්.පී.බී.ඩබ්ලිව්. විතෝදනි¹

දිය තරිප්පු තාක්ෂණය භාවිතයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම උපැස් යුවල සහ වූඩා මාණික්‍ය 13 වැනි සියවසේ, ගම්පොළ රාජධානි සමය තුළ නිර්මාණය විය. හතර වැනි බුවනෙකබාහු රජ සමයේ දී (ක්‍රි.ව. 1341-1351) ලංකාතිලකය නිර්මාණයට දායක වූ 'ස්ථාපනියර්' එම තාක්ෂණයේ ආරම්භක ශිල්පියා විය. දෘෂ්ටි දෝෂ සඳහා පිළියම් සෙවීම අරමුණු කරගෙන එතෙක් ලොව පුරා පැවති කාවචලට සීමා වී තිබූ දෘෂ්ටි පිළියම් ක්‍රම වෙනුවට කාව යෙදූ උපැස් යුවල නිර්මාණය කිරීම දක්වා ගෙන ඒමට මෙම පරපුරට හැකි විය. පතල්වලින් ලබාගන්නා දිය තරිප්පු පාෂාණ භාවිතයෙන් දිගු ක්‍රියාවලියකට භාජනය කර උපැස් යුවල නිර්මාණය කරයි. එම උපැස් යුවල යටත්විජිත සමයේ ඕස්ට්‍රේලියාව, එංගලන්තය වැනි රටවලට ගෙන ගොස් වර්තමානයේ කෞතුකාගාරවල තැන්පත් කර ඇති බව සඳහන් වේ. ඒ අනුව දහසය වැනි සියවසේ දී යුරෝපයේ ඇස් කණ්ණාඩි නිර්මාණය ආරම්භ වන්නේ ලාංකීය ආභාෂයෙන් බවට මතවාද පවතී. මෙම පාරම්පරික ඥානය පිළිමතලාව කිරිවවුල ග්‍රාමයට පමණක් අද වන විට සීමා වී තිබේ. සාම්ප්‍රදායික ශිල්පීය ක්‍රම භාවිතයෙන් අදටත් නිර්මාණය වන දිය තරිප්පු නිර්මාණ තාක්ෂණයේ ඓතිහාසික ස්වරූපය කෙබඳු ද? යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අධ්‍යයන ගැටළුව විය. අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය ප්‍රමුඛ කොටගත් සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමවේදය ද සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය සහ අන්තර්ජාල තොරතුරු ඒකරාශී කිරීම සිදු කරන ලදී. ශිලීහි යන සම්ප්‍රදායික ඥානයේ තොරතුරු මතුකර ගනිමින් අනාගත වත්කමක් ලෙස එම දැනුම සමාජගත කිරීම විමර්ශනයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය. දිය තරිප්පු තාක්ෂණය භාවිත කරන අවසන් පුරුක් නික්ම යාමට ප්‍රථම දිය තරිප්පු තාක්ෂණයේ තොරතුරු ඒකරාශී කරමින් බලධාරීන්ගේ, සාමාන්‍ය ජනතාවගේ සහ ජාත්‍යන්තරයේ ද අවධානය යොමු කරමින් දේශීය ඥානයක් ලෙස ද දෙස් විදෙස් ආකර්ෂණය මෙන්ම ආදායම් උත්පාදන මාර්ගයක් ලෙස ද යොදාගත හැකි ක්‍රමවේදයක් ඇති කරලීමටත්, එම තාක්ෂණික ඥානය පුරක්ෂිත කිරීමට යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම විමර්ශනයේ දී බලාපොරොත්තු වේ. සමස්ත විමර්ශනය අවසානයේ අනාවරණය වූයේ දේශීය තාක්ෂණික ඥානයේ ඓතිහාසික සංධිස්ථානයක් සනිටුහන් කළ දියතරිප්පු තාක්ෂණයෙන් නිර්මිත ඇස් කණ්ණාඩි දේශීය වෙදකමේ අක්ෂි රෝග පිළියමක් සඳහා දායක කරගත් තාක්ෂණයක් වේ. උසස් වූඩා මාණික්‍ය යොදා ගත් තාක්ෂණයක් මෙන්ම ඊට අවශ්‍ය උපකරණවල ස්වභාවය, විවිධ නිර්මාණ සඳහා භාවිත පාෂාණවල විවිධත්වය, පාෂාණ සපයා ගැනීම, එක් එක් නිර්මාණයන් වෙනුවෙන් ගත කරන කාලය ආදී සෑම කරුණක් තුළම අන්තර්ගත දේශීය ඥානයේ සාරය නූතනයේ වඩාත් ඵලදායීව ප්‍රයෝජනයට ගෙන මෙම කර්මාන්තය දියුණුකළ හැකි බව පැහැදිලි විය.

ප්‍රමුඛ පද : දිය තරිප්පු, තාක්ෂණය, පාෂාණ, උපැස් යුවල, සාම්ප්‍රදායික

¹ ඉතිහාසය හා පුරාවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, රුහුණ විශ්වවිද්‍යාලය. isharawickramasinghe94@gmail.com